

IZVJESTITELJI

Luciano Pitzurra, Olga Tryfonos, Panagiota Katsiki,
Monique Danser, Ubele van der Velden

INSTITUCIJA

Pripremili specijalizanti poslijediplomskog programa
parodontologije i implantologije na Zavodu za parodontologiju,
ACTA, Amsterdam, Nizozemska

studija

Parodontitis i incidencija dijabetesa tipa 2: prospektivna kohortna studija

Lewis Winning, Christopher C. Patterson, Charlotte E.
Neville, Frank Kee, Gerard J. Linden
J Clin Periodontol 2017; 44 (3): 266–274

*Sažetak iz izvornog članka s ljubaznošću Wiley Online Library
Copyright © 1999-2017 John Wiley & Sons, Inc. Sva prava pridržana.
JCP Digest 03 objavila je EFP u studenom 2018*

DOSADAŠNJE SPOZNAJE

Već se neko vrijeme upozorava na dvosmjernu povezanost između dijabetesa i parodontitisa. Pretpostavlja se da je upalno opterećenje organizma biološka poveznica između ove dvije bolesti.

Brojne studije pokazale su da osobe s dijabetesom imaju veću prevalenciju uznapredovalih oblika parodontitisa u odnosu na osobe bez dijabetesa.

Međutim, nema mnogo dobro dizajniranih studija koje podržavaju koncept parodontitisa kao pravog faktora rizika za razvoj dijabetesa.

CILJEVI

- Cilj ove studije bio je ispitati može li se prisutnost parodontitisa smatrati nezavisnim prediktorom rizika za razvoj dijabetesa melitusa tipa 2 kod muškaraca bez dijabetesa u dobi od 58 do 72 godine.

METODE

Podatci su prikupljeni retrospektivno iz PRIME studije (1991.-1994.), longitudinalne kohortne studije o kardiovaskularnoj bolesti u Sjevernoj Irskoj. Uzorak su činili muškarci zaposleni u lokalnoj industriji, civilnoj službi i općim medicinskim praksama.

Reevaluacija uzorka provedena je u razdoblju od 2001. do 2003. godine. Parodontna mjerenja (PPD, CAL) provedena su na četiri mjesta oko svakog zuba. Parodontitis je definiran po Page & Eke (2007.). Usporedno s parodontnim pregledom, ispitanici su ispunili upitnik kojim su prikupljeni podatci o općem zdravstvenom stanju, pušenju te socijalnom i demografskom statusu. Dodatno su još izmjerene visina i tjelesna težina.

Natašte su uzeti uzorci krvi te su analizirane vrijednosti ukupnog kolesterola i C-reaktivnog proteina (CRP). Različiti statistički modeli korišteni su kako bi se prilagodile potencijalne kovarijable kao što su dob, broj zubi, pušenje, oralno-higijenske navike, BMI, kolesterol, CRP, prethodne ACVD, hipertenzija, stupanj obrazovanja, učestalost stomatoloških pregleda te bračni i socioekonomski status.

rezultati

- 1331 muškarac (prosjeak godina 63,7) bio je uključen u studiju, a njih 1036 dovršilo je studiju.
- 58,5 % ispitanika nije imalo ili je imalo blagi oblik parodontitisa, 21,2 % je imalo umjereni parodontitis, a 20,4 % je imalo uznapredovali parodontitis.
- Ispitanici s umjerenim/uznapredovalim parodontitisom imali su značajno manji broj zubi ($p = 0,01$), više CRP vrijednosti ($p = 0,02$), veću izloženost duhanu ($p < 0,001$), veću prevalenciju hipertenzije ($p < 0,05$), niži socioekonomski status ($p < 0,01$), niži stupanj obrazovanja ($p < 0,01$) te su uglavnom odlazili liječniku dentalne medicine „samo kada su imali problem“ ($p < 0,01$) u odnosu na ispitanike bez/s blagim parodontitisom.
- Tijekom praćenja studije (prosjeak 7,8 godina) kod 6 % ispitanika dijagnosticiran je dijabetes tipa 2. Među njima, 4,9 % bilo je bez/s blagim parodontitisom, dok ih je 7,6 % imalo umjereni/uznapredovali parodontitis. Kaplan-Meyrovim testom statistički je dokazana veća vjerojatnost dijagnosticiranja dijabetesa kod ispitanika s početnom dijagnozom umjerenog/uznapredovalog parodontitisa ($p = 0,026$).
- Nakon prilagodbe kovarijabli, omjer rizika (HR) za razvoj dijabetesa kod ispitanika s umjerenim / uznapredovalim parodontitisom u odnosu na ispitanike bez/s blagim parodontitisom iznosio je 1,69 ($p = 0,02$).

OGRA NIČENJA

- Doprinostni faktori rizika za razvoj dijabetesa tipa 2 kao što su prehrana, dijabetes u obiteljskoj anamnezi, fizička aktivnost, nizak HDL, depresija te primjena medikamenata nisu uključeni u dizajn studije.
- Studija je uključivala samo muškarce.
- Parodontološki pregled obavljen je samo na početku studije. Tijekom studije nisu praćene eventualne promjene parodontnog statusa. Stoga je nepoznato je li kod ispitanika bez/s blagim parodontitisom došlo do razvoja ili napredovanja parodontne bolesti te jesu li ispitanici s umjerenim/uznapredovalim parodontitisom bili parodontološki liječeni tijekom trajanja studije.
- Dijagnosticiranje dijabetesa tijekom studije temeljeno je na dobrovoljnim pregledima kod liječnika opće medicine.

ZAKLJUČCI

- Umjereni/uznapredovali parodontitis može biti neovisan faktor rizika za razvoj dijabetesa tipa 2 kod muškaraca u dobi između 58-72 godine na području Sjeverne Irske.

KLINIČKI ZNAČAJ

- Liječnici dentalne i opće medicine trebaju biti svjesni važnosti parodontitisa kao mogućeg faktora rizika za razvoj dijabetesa tipa 2.

POVEZNICA NA ORIGINALNI JCP ČLANAK:

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jcpe.12691/full>

Pristup kroz stranicu za članove EFP-a: <http://www.efp.org/members/jcp.php>